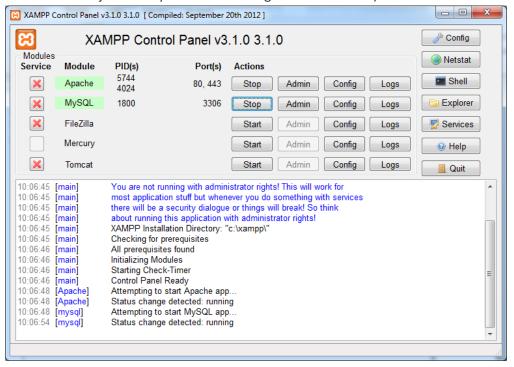
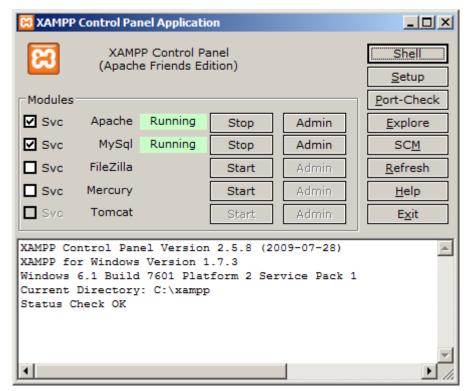
Wordpress

Instalacija WordPress-a

Da bi ste instalirali WordPress na localhost pratite sledeće korake:

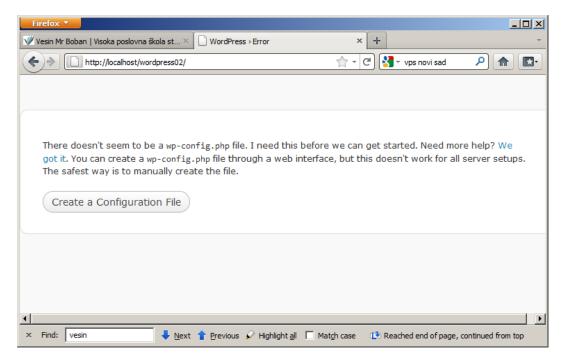
1. Instalirajte XAMPP server (verovatno već instaliran, prilikom instalacije Joomla-e), I pokrenuti odgovarajuće servise (u zavisnosti od verzije *Control panel* XAMPP-a izgleda slično ovako):

- 2. Preuzmite WordPress instalaciju sa njihovog sajta (www.wordpress.org) postoji i verzija na srpskom
- 3. Otpakujte WP instalaciju u folder pod nazivom "wordpress02";

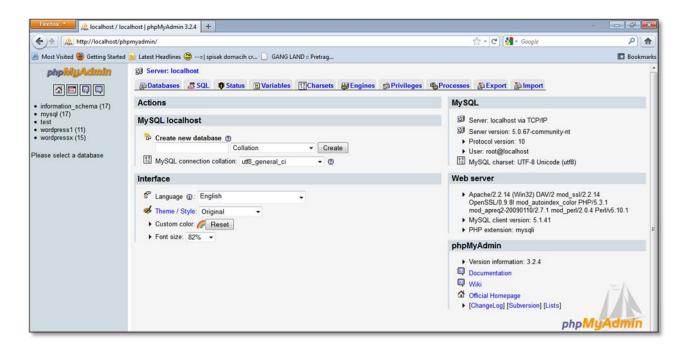
- Napomena: naziv baze I instalacije je u ovom primeru wordpress02 a u Vašem slučaju može biti proizvoljan
- 4. Prebacite folder "wordpress02" u c:/xampp/htdocs (htdocs je root direktorijum na XAMPP-u)
- 5. Startujete XAMPP (ukoliko već niste), pokretanjem c:/xampp/xampp_start.exe
- 6. Otvorite u nekom browser-u sledeću adresu: http://localhost/wordpress02, i treba da Vam se otvori ovakav prozor:

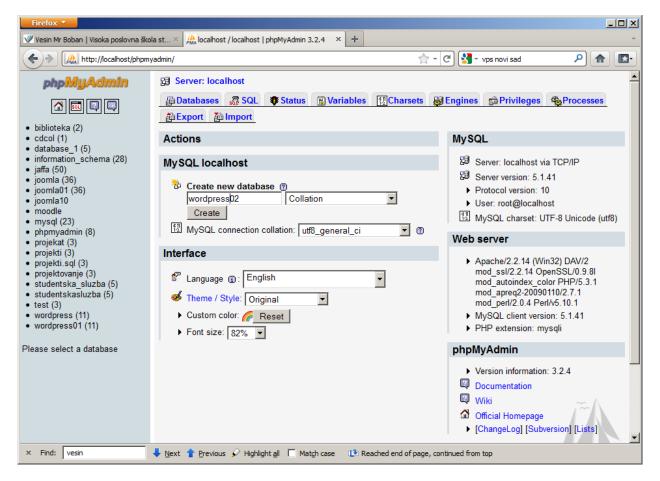
7. Kliknite na dugme "Create a Configuration File" i otvoriće se sledeći prozor koji Vas obaveštava koji podaci o bazi podataka su Vam potrebni kako bi nastavili sa instalacijom.

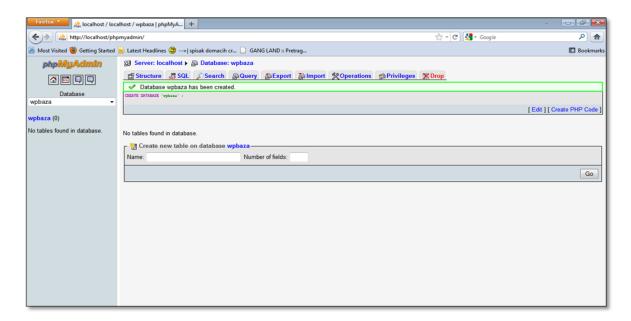
8. Pošto nemate kreiranu bazu podataka, u Vašem browseru, ukucajte sledeću adresu: http://localhost/phpmyadmin i pojaviće se početna strana phpMyAdmin-a, u kojoj ćete kreirati bazu.

9. Unesite željeno ime baze koju ćete koristiti za instalaciju WP-a, u polje "Create new database". Obratite pažnju da vam encoding MySQL baze bude utf8_general_ci, kako bi se srpska slova (sa kvačicama – čćšđž), prikazivala pravilno. U suprotnom će se umesto slova sa kvačicama pojavljivati "?".

10. Kada unesete ime Vaše MySQL baze kliknite na dugme "Create". U ovom primeru bazu je nazvana "worpress02", a Vi možete zadati proizvoljno ime. Ako ste uspešno napravili novu MySQL bazu, treba da Vam se pojavi ovakav prozor:

- 11. Ovde više ništa nemojte menjati i dodavati, jer WP instalacija ima fajl pomoću koga automatski kreira nove tabele i njihovu strukturu.
- 12. Vratite se na stranicu sa poslednjim korakom koji ste napravili pri instalaciji WP-a (http://localhost/wordpress/wp-admin/setup-config.php) i kliknite na dugme "Let's go!", nakon čega će Vam se otvoriti sledeći prozor:

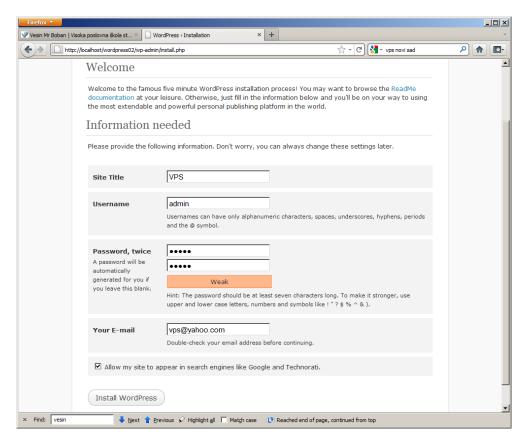

13. U okviru ovog prozora potrebno je uneti tražene podatke koji se tiču maločas kreirane baze. U polje *Database Name* unosite ime baze koju ste kreirali, a ostala polja tiču se kreiranog user-a (korisničkog naloga) koji ima ovlašćenja da radi određene operacije nad bazom. Po XAMPP default-u korisničko ime je *root* a šifra je "" (nema šifre, trebate ostaviti prazno polje). Dakle, prozor sa korektno unetim podacima treba da izgleda ovako:

14. Klikom na dugme *Submit* pojaviće se prozor kao na slici ispod. Sve što je potrebno jeste da kliknete na dugme *Run the install*.

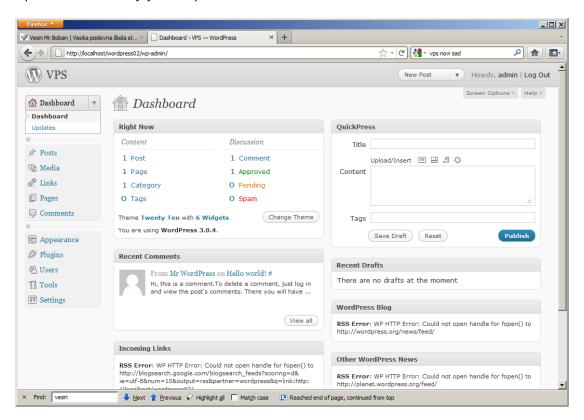
15. Prozor koji bi sada trebalo da vidite, je veoma važan. Potrebno je odrediti naziv bloga, uneti Vašu email adresu, odrediti username i password za administratora i štiklirati *Allow my site to appear in search engines like Google and Technorati*. Ukoliko ne štiklirate ovo vaš blog će biti zaštićen od poseta tkz. crawler-a tj. botova koji sakupljaju podatke o vašoj adresi, što znači da se nećete pojavljivati u rezultatima pretrage search engine-a. Ukoliko ste sve ovo odradili, kliknite na dugme *Install WordPress*

16. Nakon toga treba da se otvori sledeći prozor koji Vas obaveštava o uspešnoj instalaciji.

17. Klikom na dugme *Log In* možete otvoriti prozor za logovanje gde unosite administratorki *username* i *password*, i nakon čega Vam se otvara kontrolna table (*dashboard*) putem koje administrator uređuje blog. Na slici je prikazana kontrolna tabla Wordpress-a 3.0.4, koja se ne razlikuje puno od kontrolne table Wordpress-a 3.5.1 na kojoj će biti prikazane funkcionalnosti sistema.

18. Sledeći put kontrolnoj tabli, možete direktno pristupiti adresom:

http://localhost/wordpress/wp-admin

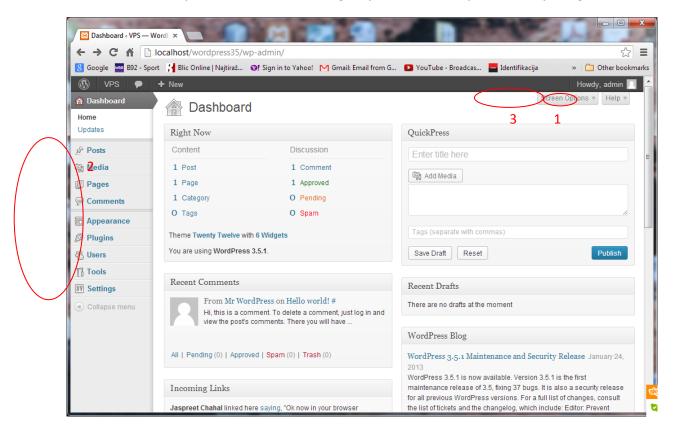
Vašem blogu pristupate adresom:

http://localhost/wordpress

Wordpress

Wordpress je blog platforma čiju besplatnu instalaciju možete skinuti sa Interneta (www.wordpress.org). Omogućava da se na jednostavan i brz način pokrene i održava blog. Veoma je rasprostranjen na Internetu i ima podršku za veliki broj jezika. Prednosti korišćenja ove blog platforme: jednostavnost pokretanja i korišćenja (brzo se instalira, dovoljno je intuitivan za korisnike početnike...) i mogućnost proširenja Wordpressa (stotine besplatnih raznovrsnih plugina i tema). WP je pisan u php-u i koristi mysql bazu za čuvanje tekstova i ostalih podataka. Koraci instalacije WP-a dati su na prethodnim stranicama u delu: *Instalacija Wordpress-a*.

Kontrolna tabla (Dashboard) je administrativni deo bloga koji služi za uređenje i održavanje bloga.

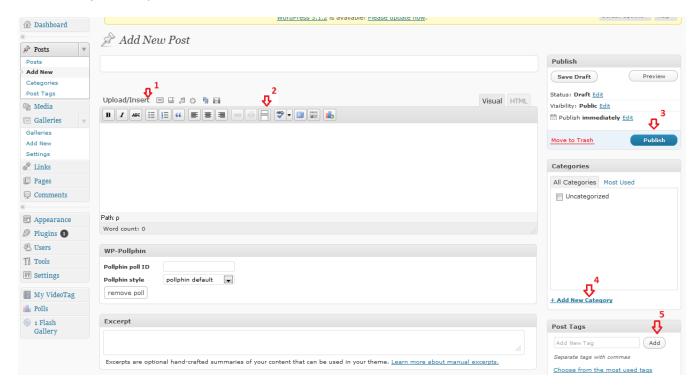

Ovo je standardan (default-ni) izgled kontrolne table koji možete prilagoditi svojim potrebama i koji će se vremenom menjati. Link Help (1) omogućava vam da se upoznate sa sadržajem i mogućnostima kontrolne table, odnosno prikazuje kratak opis trenutno otvorene stranice kontrolne table. Navigacija sa leve strane (2) daje vam niz linkova za pristup administratorskim prozorima za uređenje bloga. Možete da prikažete ili sakrijete module (Right Now, Recent Comments, QuickPress,...) i da utičete na njihov raspored u okviru kontrolne table. Vidljivost modula podešavate u prozoru koji otvarate klikom na Screen Options (3), a na raspored utičete prevlačenjem modula na željeno mesto. Neke od modula možete proizvoljno konfigurisati i ti moduli imaju link *Configure* u naslovnoj liniji kada se pozicionirate iznad nje.

Pisanje posta i strane

- Post osnovni sadržaj bloga, može biti otvoren za komentare i uglavnom se postavlja na front page
- Page statična stranica koja je najčešće povezana sa navigacijom (sidebar ili navigation bar); npr. about page

Post je članak na blogu koji se objavljuje u određeno vreme od strane autora. Može se dodeliti nekoj kategoriji i može biti tagovan ključnim rečima zbog pretrage. Kasnije će biti navedeno kako se kreira kategorija i kako se definišu tagovi. Post se unosi pomoću editora koji je vrlo sličan već poznatim editorima. Pored teksta, možete ubaciti sliku, video, audio fajl... (1), hiperlink,....

Ako želite da bude vidljivo samo par redova ili reči tj. samo jedan deo posta, a da se ostatak posta može dodatno prikazati, koristite dugme Insert More tag (2). Post se objavljuje klikom na dugme Publish (3).

Tagovi, kategorije, komentari i lozinke

Tagovi su ključne reči kojima identifikujete vaš unos. Ovo je opciono (ne mora se uneti), ali može pomoći prilikom pretrage. Tagovi se ubacuju klikom na dugme Add (5). Ukoliko se u okviru bloga pominju različite teme, preporučljivo je da kategorizujete vaše postove. Na taj način je posetiocima lakše da pretražuju vaš blog tj. da nađu željene teme. Novu kategoriju dodajete klikom na odgovarajući link (4). Iz liste postojećih kategorija čekirate jednu ili više i na taj način tekući post pridružujete nekoj kategoriji ili kategorijama. Komentari su dobar način da ohrabrite posetioce na dikusiju. Dakle možete, a ne morate, da omogućite posetiocima da komentarišu vaše postove i na taj način omogućite posetiocima da dikutuju i razmenjuju mišljenja o aktuelnim temama. Data vam je mogućnost i da neke postove zaštitite lozinkom (passwordom).

Menjanje izgleda bloga – themes and widgets

Na Internetu možete naći veliki broj tema za WP blog. Nakon download-a, potrebno je da upload-ujete temu na WP i da je aktivirate, tj. izaberete.

Daje vam se mogućnost da uređujete sidebar dodavnjem widget-a. Widget-i (dodaci) su nešto poput modula koje možete dodati u okviru sidebar-a i možete ih raspoređivati kako želite na jednostavan način.

Kao vlasnik sajta vi možete da cenzurišete komentare, da definišete korisnike, da uređujete blog,... Sva ova i slična podešavanja zadajete u okviru Settings-a (4). Možete dodati korisnike, a možete im i omogućiti da se sami registruju. Ima različitih nivoa korisnikaa u WP. Administrator ima pristup svim opcijama, dok ostali korisnici imaju ograničen pristup.

Prilikom kreiranja menija (3), neophodno je zadati naziv menija i dodati stavke menija. Stavke menija (linkovi u okviru menija) mogu da vas usmere ka nekom drugom sajtu, ka nekoj stranici vašeg bloga ili ka nekoj kategoriji postova. U zavisnosti od aktivne teme bloga, možete da postavite jedan ili više menija, i najčešće treba da ga "prevučete" u vidu widget-a na sidebar (prilikom kreiranja menija, kreira se i widget Custom menu).

Plugins

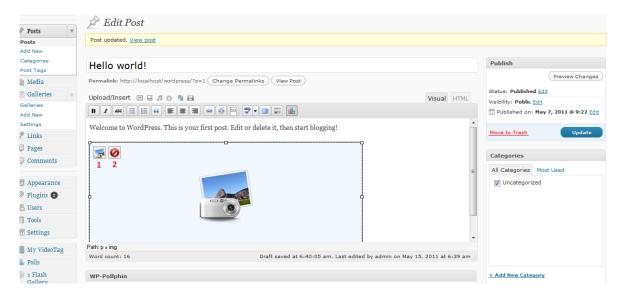
Plugin-i vam omogućavaju da na vrlo jednostavan način proširite funkcionalnost bloga. Na Internetu je veliki broj besplatnih plagina koje vrlo jednostavno možete download-ovati i na vrlo jednostavan način upload-ovati na vaš WP blog. Nakon ovoga, neophodno je aktivirati plugin koji želite da koristite. U zavisnosti od vrste plugin-a za koji ste se odlučili razlikuju se podešavanja za svaki od njih.

- My VideoTag omogućava prikaz video fajlova sa određenog sajta, navođenjem linka između tagova [video]
  [video]željeni_link[/video]
- 2. <u>Good Old Gallery</u> –jednostavna galerija slika koja ih prikazuje u vidu slideshow-a, tako što se jedna slika smenjuje drugom, itd. Nakon aktiviranja ovog plagina, u navigaciji sa leve strane pojavljuje se i odeljak Galleries (1), putem kojeg se na brz i jednostavan način kreiraju galerije. Klikom na Add New (2), ubacuje se nova galerija tako što joj se zadaje naziv i ubacuju se željene slike u nju (4), koje se nakon upload-ovanja mogu i editovati klikom na Edit Image. U odeljku Settings (3) vrše se podešavanja vezana za prikaz galerije veličina prikaza slika, vrsta prelaza između slika, dužina trajanja prelaza, itd.

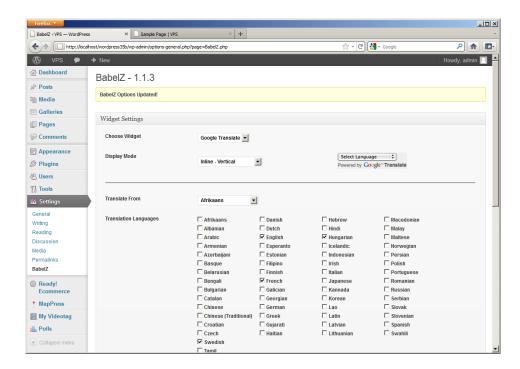
Galerija se postavlja na određeno mesto u okviru posta ili strane tako što se na željeno mesto prekopira kod sličan sledećem [good-old-gallery id="8"], koji se izgeneriše za svaku galeriju i jedisntven je.

3. <u>Simple Scrollbar Gallery</u> – jednostavna galerija koja se ubacuje na jednostavan način. Na željenom mestu u okviru posta ili stranice ukucate **[gallery]** i na tom mestu se nakon čuvanja otvara prikaz kao na slici. Kada kliknete u okvire tog pravougaonika, pojaviće se dva ikonice. Jedna za editovanje galerije tj. ubacivanje slika (1) i druga za brisanje galerije (2).

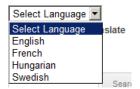

4. <u>BabelZ</u> – plugin koji daje mogućnost brzog i jednostavnog prevoda bloga na željeni jezik. Nakon aktivacije u okviru opcije *Appareance->Widget* moguće je definisati koji će jezici biti ponuđeni i podesiti izgled samog prevodioca.

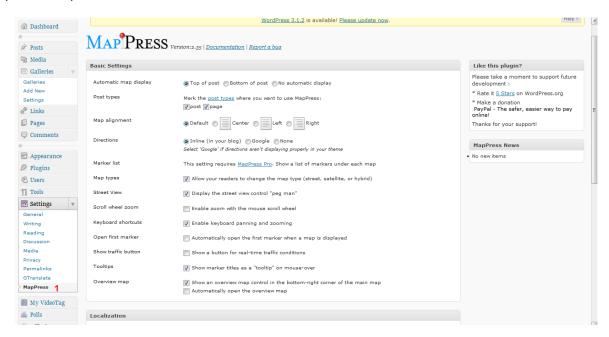

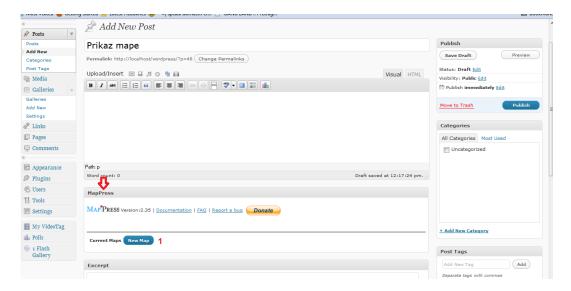
Widget se na stranici prikazuje ovako:

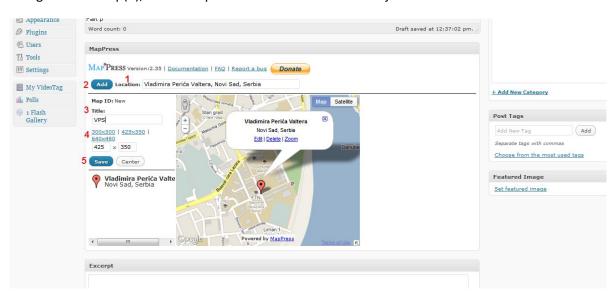
5. <u>MapPress Easy Google Maps</u> – plugin za ubacivanje Google mape u Vaš post ili stranicu. Nakon aktivacije u okviru odeljka Settings pojavljuje se link MapPress (1) koji vam otvara prozor za podešavanja data na slici. Podešavanja se tiču prikaza mape – poravnjanje , pozicija u okviru posta ili strane, mogućnost promene prikaza mape, itd.

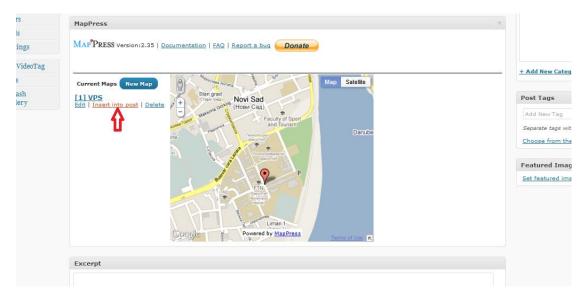
Nakon aktivacije ovog plugina, u okviru svakog prozora za unos posta ili strane, postavljen je dodatni modul MapPress (prikazan na slici), putem kojeg se vrši kreiranje, a zatim i ubacivanje mape.

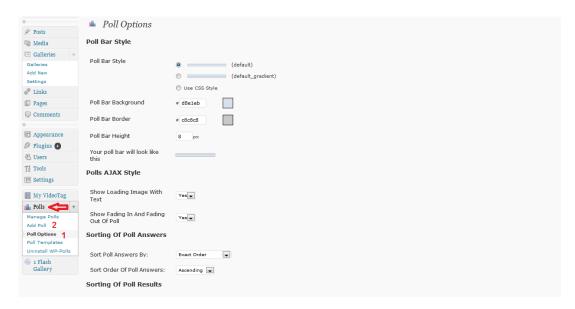
Klikom na dugme New Map(1), otvara se prozor sličan onom na sledećoj slici.

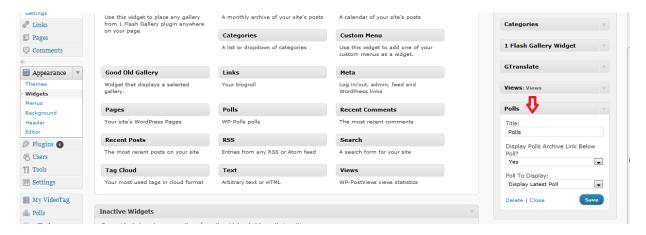
Potrebno je u polje Location (1) ukucati željenu adresu, a zatim kliknuti na dugme Add (2). Dajete proizvoljno ime mapi u polju Title (3), birate dimenzije mape (4). Klikom na Save (5) čuvate mapu i zadate parametre, nakon čega je na link *Insert into post* (vidi sliku), kako bi se željena mapa ubacila u tekući post ili stranu.

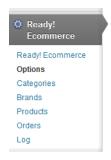
6. <u>WP-Polls</u> – plugin za kreiranje mini anketa, koje možete postaviti na Vaš blog putem widgeta. Nakon aktiviranja ovog plagina, u navigaciji sa leve strane pojavljuje se i odeljak Polls, putem kojeg se na brz i jednostavan način kreiraju ankete. Klikom na Polls Options (1) otvara se prozor za uopštena podešavanja za prikaz anketa. Klikom na Add Poll (2) otvara se prozor za unos ankete, prozor u kom se unosti pitanje, ponuđeni odgovori, može da se omogući posetiocu da odgovori na više od jednog pitanja, zadaje se vreme aktiviranja ankete, i eventualno vreme njenog isteka.

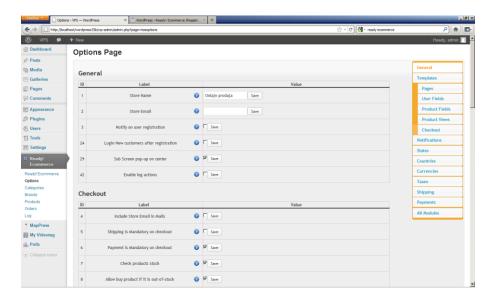
Nakon svih podešavanja i definisanja pitanja i odgovora, ostalo je još da se anketa postavi na Vaš blog, a to postižemo korišćenjem widgeta Polls. Tu još treba zadati naslov i definisati koje ankete da se prikazuju.

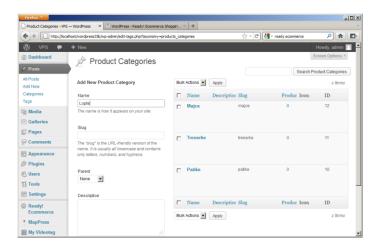
7. Ready eCommerce – predstavlja *plugin* za kreiranje opcija elektronske trgovine I formiranje potrošačke korpe. Nakon instaliranja plugin-a pod imenom *Ready! eCommerce.zip,* opcija *Ready!* eCommerce se pojavljuje u glavnom meniju Wordpress-a. U okviru menija je moguće definisati opšte opcije (*Options*), definisati kategorije (*Categories*), marke proizvoda (*Brands*) i listu proizvoda (*Products*).

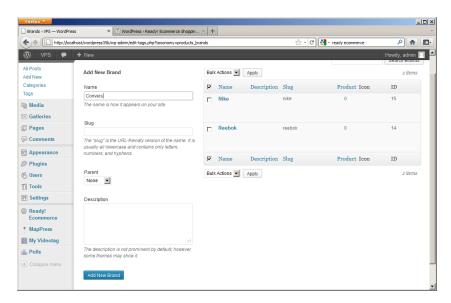
Opste opcije:

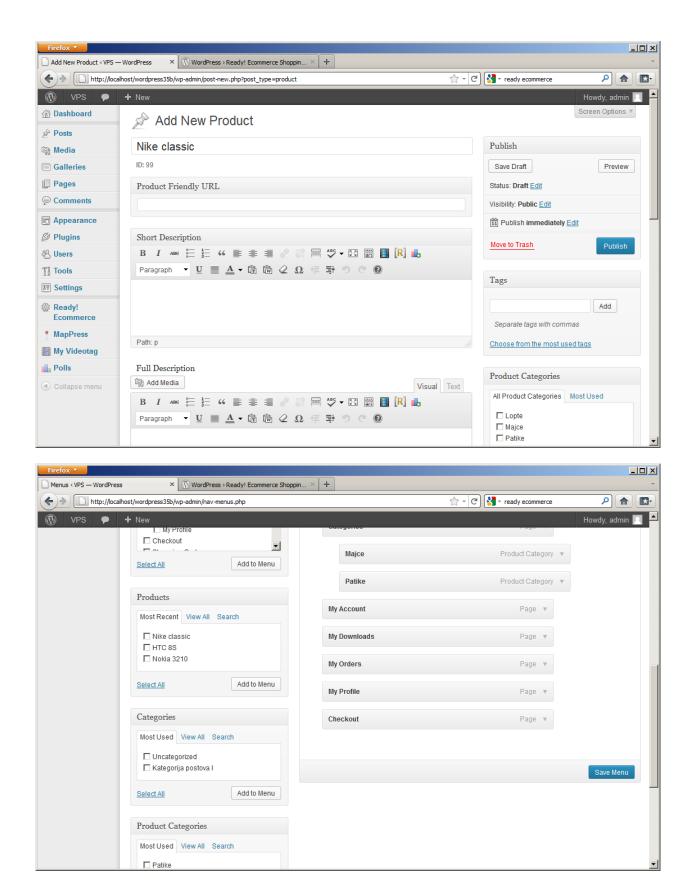
Definisanje kategorija:

Definisanje marke proizvoda:

Unos novih proizvoda. Prilikom definisanja proizvoda, svakom proizvodu se definiše naziv, kraći i duži opis, karakteristike, kategorija i proizvodna marka kojoj pripada, fotografija za prikaz itd.

Na kraju je u delu *Widget* ili *Menus* potrebno definisati koje opcije I stranice će biti prikazane na samoj internet stranici.